

MOCIÓ QUE PRESENTEN ELS GRUPS MUNICIPALS DE XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX EN SUPORT DE LA INICIATIVA PARLAMENTÀRIA PROMOGUDA PER AIGUA ÉS VIDA (AEV), COL·LECTIU AIGUACLARA (ARBÚCIES), COORDINADORA PER A LA SALVAGUARDA DEL MONTSENY (CSM), LLIGA PER A LA DEFENSA DEL PATRIMONI NATURAL (DEPANA) I LLÉMENA ESPAI NATURAL (LEN), QUE PRETÉN LA MODIFICACIÓ DE L'ACTUAL LEY DE MINAS DE 1973 SEGREGANT D'AQUESTA TOT ALLÒ QUE RESPECTA A L'AIGUA MINERAL (TÍTOL IV DE L'ESMENTADA LLEI)

Les pluges recollides els mesos anteriors, han donat un respir a la situació d'escassetat hídrica que estaven suportant les conques internes de Catalunya en els darrers cinc anys. La situació dels embassaments ha millorat notablement els darrers dies, però la crisi climàtica segueix amenaçant les nostres reserves. En aquest sentit, les previsions científiques ens aboquen a un escenari on l'alternança d'episodis més o menys catastròfics es combina amb períodes de sequera que avui ja podem considerar estructurals a Catalunya i a la major part de la península ibèrica.

Tot i comptant amb l'aigua recollida les darreres setmanes, un nombre indeterminat de pous han quedat inutilitzats per l'anterior sequera que ha provocat problemes de contaminació i d'abastament en poblacions rurals i de muntanya en comarques on, fins ara, no s'havien produït episodis semblants. Les previsions encara hauran de ser força prudents devers els mesos propers.

En aquest context, les entitats ambientals que treballem en la protecció de les masses d'aigua continental, l'estat dels nostres rius i aquífers, els problemes de l'abastament municipal i els reptes de la governança d'aquest bé comú, hem estat conscients de la gravetat de la situació i de la necessitat de comptar amb tots els recursos existents per a preveure situacions crítiques d'una manera informada i ordenada.

En el decurs de la nostra activitat hem constatat que la situació dels aquífers confinats resulta insòlita. L'aigua continguda en aquests dipòsits subterranis no la trobem reglamentada com aigua, sinó com un mineral més. La normativa que la regeix és la *Ley de Minas de 1973*. Segons aquesta llei l'aigua considerada "aigua mineral natural" no és aigua pròpiament dita, atès que pot ser tractada com qualsevol altre mineral i, entre altres incongruències, explotada fins el seu exhauriment.

En aquest sentit, l'aigua mineral natural no queda subjecta a la *Directiva Marc de l'Aigua* de la UE (DMA) que, al seu article 4.1.b), estableix clarament que:

- ii) *Els Estats membres hauran de protegir, millorar i regenerar totes les masses d'aigua subterrània i garantiran un equilibri entre l'extracció i l'alimentació d'aquestes aigües amb l'objectiu d'aconseguir un bon estat de les aigües subterrànies.*

Concretament, l'article 8 de la DMA és el que regula el seguiment de l'estat de les aigües i estableix que, en el cas de les aigües subterrànies, els programes han d'incloure el control del seu estat químic i quantitatiu.

Des d'aquest punt de vista, l'actual Ley de Minas de 1973, resulta un anacronisme altament limitatiu que està impedit la seva gestió transparent i democràtica, atès que, en realitat, no parlem d'un mineral sinó d'un recurs bàsic pel manteniment de la vida humana i del medi natural.

Cal remarcar que tant l'article 2 del Reial Decret Legislatiu 1/2001 (Text refós de la Llei d'Aigües), com l'article 2 del Reial Decret 849/1986 (Reglament del Domini Públic Hidràulic) estableixen que els aqüífers subterranis formen part del domini públic hidràulic de l'Estat. Per tant, els aqüífers són considerats béns públics, i cal garantir-ne la protecció i els seus ecosistemes associats.

Hem d'admetre, doncs, que l'existència d'aquests reservoris, que fins avui no han estat mai comptabilitzats juntament amb la resta de masses hídriques, hauria de ser compresa com la reserva estratègica d'interès públic que és.

Tal i com hem indicat més amunt, creiem necessari tenir en compte els aqüífers com a béns públics. Per tal de recuperar aquest estatus resulta imperatiu que es produeixi una modificació de la *Ley de Minas de 1973*, excloent d'aquesta normativa obsoleta tota referència a «l'aigua mineral natural» (Títol IV de l'esmentada llei).

Per una altra banda, acceptant el fet que l'aigua recuperi el seu estatus de recurs natural d'interès comú, perd tot sentit que la seva governança no pugui ser exercida des dels organismes territorials que li són adients segons la DMA.

En coherència amb l'anterior, convé que la regulació i el control dels recursos hídrics, incloent-hi els aqüífers profunds, siguin atorgats als organismes autonòmics corresponents a tots els efectes i com més aviat millor. És per aquest motiu que ens adrecem als grups polítics del Parlament de Catalunya per a exposar-los les peticions següents:

- 1- Que es constitueixi una delegació formada per representants de tots els partits del Parlament de Catalunya que donen suport a aquesta iniciativa, l'encàrrec de la qual serà iniciar els tràmits pertinents per a la modificació de l'esmentada *Ley de Minas*, davant del Congreso, en el sentit que l'explotació de l'aigua continguda als aqüífers profunds, també nomenada «agua mineral», «agua minero-medicinal» o «agua minero-industrial», sigui totalment segregada d'aquesta normativa.
- 2- Que com a conseqüència de l'anterior, l'aigua compresa en els aqüífers objecte de la present petició, un cop segregada la seva conceptualització, passi a ser regida per la normativa *Marc de l'Aigua (DMA)* i pel conjunt de lleis que desenvolupen aquest marc legal en l'actualitat.
- 3- Que la governança democràtica de l'aigua, de tota ella, es dugui a terme habilitant a les Administracions corresponents, des dels nivells inferiors (Ajuntaments, Consells de Conca,...etc.), fins arribar als organismes autonòmics previstos per les lleis en vigència en aquests moments, per tal que puguin fer efectiva aquesta comesa.

Per tot l'anterior, es proposa al Ple de l'Ajuntament de XXXXXXXXX que adopti els acords següents:

1. Donar suport institucional a la moció que han presentat les entitats Aigua és Vida (AeV), Col·lectiu AiguaClara (Arbúcies), Coordinadora per a la Salvaguarda del Montseny (CSM), Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural (DEPANA) i Llémena Espai Natural (LEN).
2. Subscriure íntegrament el seu contingut i peticions, i fer-nos-les nostres; i,
3. Notificar aquest acord a l'entitat Aigua és Vida i altres, així com als representants de les formacions polítiques del Parlament de Catalunya, als efectes oportuns.

Barcelona, 14 de maig de 2025